

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายดวงดี สันนิทา

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๙๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ ๐๘๗ - ๑๙๐๔๕๘๑ Facebook - Line -

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๒ ปัจจุบันอายุ ๖๖ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๔

สถาบันการศึกษา -

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก พืชผัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๘ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ
2. การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
3. การปลูกผักอินทรีย์ และการปลูกผักสวนครัว
4. การเลี้ยงหมูดำเหมยซาน ไก่ไข่
5. การเลี้ยงกบ และปลา
6. การทำบัญชีครัวเรือน
7. การส่งเสริมและการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก
8. การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์

รูปภาพ : กิจกรรมต่างๆภายในศูนย์ ศพก.

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๙ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๒) การลดต้นทุน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) เศรษฐกิจพอเพียง

๒) เกษตรผสมผสาน

๓) การปลูกผักอินทรีย์ และพืชผักสวนครัว

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๒) การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักลดต้นทุน

๓) การเลี้ยงหมูดำเหมยซาน และไก่ไข่

๓) การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

เป็นการนำความรู้ทางชีววิทยามาประยุกต์ใช้ในการผลิตทางการเกษตร โดยการนำสารชีวภัณฑ์มาใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สารชีวภัณฑ์ที่ใช้ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา ใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคพืช และเชื้อราบิวเวอเรีย ใช้ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช ซึ่งมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

การผลิตสารชีวภัณฑ์

วัสดุ/อุปกรณ์

๑. หัวเชื้อรา
๒. ข้าวสารเจ้าชนิดแข็ง (ข้าวเสาไห้)
๓. ถ้วยตวง (สำหรับตวงข้าว และน้ำ)
๔. น้ำสะอาด
๕. ถังพลาสติกทนร้อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว
๖. เชื้อหมัก
๗. ยางรัด
๘. ลังถึง (หม้อซึ้ง)
๙. เต้าแก๊สพร้อมอุปกรณ์
๑๐. แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ พร้อมขวดสเปรย์สำหรับฉีดฆ่าเชื้อ
๑๑. ตาชั่งละเอียด ๑ กิโลกรัม

• วัสดุ/อุปกรณ์เบื้องต้น

ข้าวสารเจ้า
(ไม่มีเมล็ดหรือเชื้อราปนเปื้อน)

ถังพลาสติกทนร้อน
(ขนาด 8X12 นิ้ว)

เชื้อหมัก
(สะอาด ไม่เป็นสนิม)

หัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา

ลังถึง

บีกเกอร์

น้ำสะอาด

ยางรัด

เครื่องชั่ง

แอลกอฮอล์ 70%

ขั้นตอนวิธีการผลิตเพาะขยายเชื้อ

๑. ตักข้าวสาร จำนวน ๒๐๐ กรัม ใส่ถุงขนาด ๘×๑๒ นิ้ว
๒. ใส่น้ำ ๖๐ มิลลิลิตร
๓. รัดปากถุงด้วยยางรัดแบบหลวมๆ
๔. นำไปนึ่ง น้ำเดือด ๓๐ นาที
๕. เอาออกจากที่นึ่ง วางให้ข้าวอุ่นๆ
๖. เปิดปากถุง เชี่ยหัวเชื้อลงไป
๗. ปิดปากถุงด้วยยางรัดให้แน่น
๘. เจาะรูด้วยเข็มหมุด ๓๐ รู เพื่อให้อากาศกับเชื้อ
๙. นำไปวางในที่ร่ม อากาศถ่ายเท ประมาณ ๗ วัน สามารถนำไปใช้ได้

วิธีและอัตราส่วนที่ใช้สารชีวภัณฑ์

- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๑๐๐ ลิตร กรองเอาเฉพาะน้ำ ฉีดพ่น
- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑๐ กรัม คลุกเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม ก่อนนำไปปลูก
- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๓๐-๖๐ กรัม รองก้นหลุมก่อนปลูก
- เชื้อราบีวเวอเรีย ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร กรองเอาเฉพาะน้ำ ฉีดพ่น

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด) เข้าร่วมการประชุมโดยนำเสนอข้อมูลด้านการเกษตรและเป็นผู้ขับเคลื่อนและบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ด้านการเกษตรโดยเป็นประธานคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ ช่วยผลักดันแผนด้านการเกษตรและ การตลาดประสานงานกับหน่วยงานภาคี ทั้งด้าน ปศุสัตว์ ประมง เกษตร และพัฒนาดิน เพื่อขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการศพก. อำเภอเวียงแหง มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์ ชุมชน เกษตรกรผู้นำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นระบบ กระบวนการจัดทำประกอบด้วยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ การวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของเกษตรกร การกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมหลัก รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรและกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินงาน โดยเน้นการเชื่อมโยงกิจกรรมอบรม การศึกษาดูงาน การถ่ายทอดเทคนิค การเกษตร การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างรายได้อย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อน ศพก.อำเภอเวียงแหง
ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่

- เก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเกษตรกร พืชผล การผลิต และทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
- วิเคราะห์ความต้องการ ปัญหา และศักยภาพของชุมชน

๒) ระดมความคิดเห็นและกำหนดเป้าหมาย

- จัดเวทีประชุมร่วมระหว่างศพก. ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดเป้าหมาย กิจกรรมหลัก และตัวชี้วัดความสำเร็จ

๓) วางแผนกิจกรรมและจัดสรรทรัพยากร

- กำหนดรายละเอียดกิจกรรม เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การถ่ายทอดเทคนิค การเกษตร
- จัดสรรงบประมาณ เวลา และบุคลากรให้เหมาะสม

๔) กำหนดกรอบเวลาและวิธีติดตามประเมินผล

- ระบุช่วงเวลาของแต่ละกิจกรรม
- วางระบบติดตามและประเมินผล เพื่อให้สามารถปรับปรุงแผนได้อย่างต่อเนื่อง

- ๑) เกษตรกรผู้นำ: ให้ข้อมูลปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ
- ๒) เจ้าหน้าที่ศพก.: ให้คำปรึกษาและออกแบบกิจกรรมเชิงเทคนิค
- ๓) ชุมชนและกลุ่มเกษตรกร: ร่วมระดมความคิดเห็นและยืนยันความเหมาะสมของกิจกรรม
- ๔) หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน: สนับสนุนข้อมูล งบประมาณ และเทคนิคการดำเนินงาน

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ภาคผนวก 3.2

แผน ราย ศพท.

แบบปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพท.)

อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายดวงดี สันนิบา สิ้นคำหลัก เกษตรผสมผสาน

จุดเด่น 1. การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุน 2.การปลูกพืชแบบผสมผสาน 3.พืชผัก 4.การเหียม

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา		หมายเหตุ										
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1.การเหียมการ	1	ศูนย์														
-ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพท. และเครือข่าย																
-ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพท.																
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน																
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้																
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.	1	ศูนย์														
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ศูนย์														
-ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกพืชผสมผสาน																
- ฐานเรียนรู้ที่๓ เรื่อง .การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุน																
- ฐานเรียนรู้ที่๒ เรื่อง .การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (FPM)																
- ฐานเรียนรู้ที่๓ เรื่อง .การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน																
- ฐานเรียนรู้ที่๔ เรื่อง .การปลูกผักอินทรีย์คุณภาพ																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การปลูกพืชผสมผสาน	1	แปลง														
2.3 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำศพท.	1	เรื่อง														
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์														
- จัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์														
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์														
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ	1	ศูนย์														
2.5 คณะกรรมการ ศพท.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพท.	4	ครั้ง	4,000													
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงเชิงแผน																
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3.การให้บริการของ ศพท.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง	-													
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร	40	ครั้ง	-													
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	6	ครั้ง														
4.การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ของ ศพท. ตลอดภาคการผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย														
- สรุปผลการอบรม																
5. พัฒนางาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า		ศูนย์														
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ศูนย์														

ภายในวันที่ 27 ตุลาคม

ภาคผนวก 3.1																
แบบปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด																
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																
อำเภอเวียงหนอง จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา										หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ		
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68		ส.ค.68	ก.ย.68
1. ประชุมชี้แจง คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และ จมก.															ศพก. สนง.กษอ. SCD	
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ																
2.1 วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก.	1	ศูนย์														ศพก. สนง.กษอ. SCD
2.2 วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	17	ศูนย์														ศพก. สนง.กษอ. SCD
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย																
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.	1	ศูนย์														
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ครั้ง														
- เตรียมการ																
- ปรับปรุงข้อมูล																
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- จัดทำเอกสารเผยแพร่																
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	1	ศูนย์														ศพก. สนง.กษอ. SCD
- เตรียมการ / วางแผน																หน่วยงานผู้จัดทำโครงการเกษตรและสหกรณ์
- ดำเนินการ																
3.4 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	18	ศูนย์														
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์														
- คัดเลือกรับรองศูนย์เครือข่าย																เครือข่าย ศพก. สนง.กษอ. SCD
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย																
- ปรับปรุงพัฒนา																
3.6. คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ	4/10	ครั้ง/ราย														ศพก. สนง.กษอ. SCD
4. การให้บริการของ ศพก.																
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร																หน่วยงานผู้จัดทำโครงการเกษตรและสหกรณ์
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร																หน่วยงานผู้จัดทำโครงการเกษตรและสหกรณ์
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน																ศพก. สนง.กษอ. SCD
5. การอบรมเกษตรกร																
- จัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ	3	ครั้ง														ศพก. สนง.กษอ.
6. ประสานงานวิจัย / วิชาการ / นวัตกรรม																
7. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)																
7.1 การจัดทำแปลงต้นแบบ																
7.2 ป้ายฐานเรียนรู้																
7.3 เอกสารวิชาการ																
7.4 ถ่ายทอดความรู้																
7.5 สนับสนุนปัจจัยการผลิต																
7.6 สนับสนุนสื่อเรียนรู้ด้านสหกรณ์																

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

- ๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน
 - แร่งบันดาลใจ คือ ต้องการลดค่าใช้จ่าย และสร้างรายได้ของครัวเรือน
- ๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้
 - โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด
 - ต้นทุนการผลิตสูง
 - รายได้น้อย
 - การใช้สารเคมีทางการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

- ๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)
 - การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เป็นการเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชวิธีการต่างๆ นำมาใช้ร่วมกันผสมผสานกันให้ถูกต้อง ถูกเวลาเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพพื้นที่ โดยใช้กลไกการควบคุมโดยศัตรูธรรมชาติ ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมกับศัตรูพืช เน้นความปลอดภัยเพื่อลดปริมาณศัตรูพืชในพื้นที่ ลดความเสี่ยงต่อคนและรบกวนสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

- การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

เกษตรผสมผสานเป็นระบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ หลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยที่กิจกรรมแต่ละชนิดเกื้อกูลกันอย่างเป็นวงจร และก่อให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุดต่อระบบการเกษตร

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานภายในศูนย์ เป็นการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชหลายๆ วิธีร่วมกัน ได้แก่

- เขตกรรม เพื่อทำให้พืชมีความแข็งแรง เช่น การตัดแต่งกิ่ง ดอก ผล การให้ปุ๋ย การให้น้ำ
- วิธีกล เพื่อลดปริมาณของศัตรูพืช เช่น การจับทำลาย
- ชีววิธี เพื่อใช้ศัตรูธรรมชาติแทนการใช้สารเคมี เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์

- การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

การทำการเกษตรแบบผสมผสานภายในศูนย์ เป็นการลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน มีรายได้จากหลายช่องทาง มีผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายให้ผู้บริโภคทั่วไป ซึ่งกิจกรรมที่สำคัญ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

- ด้านพืช มีการปลูกผักต่างๆ ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น
- ด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงวัว เลี้ยงไก่
- ด้านประมง มีการเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอนวิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยหมักปรับปรุงบำรุงดิน

วัสดุ

๑. เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๒. มูลสัตว์
๓. สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑

วิธีทำ

๑. กองเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกับมูลสัตว์สลับเป็นชั้นๆ
๒. ละลายสารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ในน้ำ ๒๐ ลิตร รดให้ทั่วกองปุ๋ยหมัก
๓. รดน้ำทุก ๑๐ วัน จนกระทั่งเป็นปุ๋ยหมัก

วิธีการใช้

๑. พืชผัก ใช้ ๔ ต้นต่อไร่ หว่านให้ทั่วแปลงขณะเตรียมดิน

การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การผลิตสารชีวภัณฑ์

วัสดุ/อุปกรณ์

๑. หัวเชื้อรา
๒. ข้าวสารเจ้าชนิดแข็ง (ข้าวเสาไห้)
๓. ถ้วยตวง (สำหรับตวงข้าว และน้ำ)
๔. น้ำสะอาด
๕. ถูพลาสติกทนร้อน ขนาด ๘×๑๒ นิ้ว
๖. เข็มหมุด
๗. ยางรัด
๘. ลังถึง (หม้อซึ้ง)
๙. เตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์
๑๐. แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ พร้อมขวดสเปรย์สำหรับฉีดฆ่าเชื้อ
๑๑. ตาชั่งละเอียด ๑ กิโลกรัม

วิธีการผลิต

๑. ตักข้าวสาร จำนวน ๒๐๐ กรัม ใส่ถุงขนาด ๘×๑๒ นิ้ว
๒. ใส่น้ำ ๖๐ มิลลิลิตร
๓. รัดปากถุงด้วยยางรัดแบบหลวมๆ
๔. นำไปนึ่ง น้ำเดือด ๓๐ นาที
๕. เอาออกจากที่นึ่ง วางให้ข้าวอุ่นๆ
๖. เปิดปากถุง เชี่ยวหัวเชื้อลงไป
๗. ปิดปากถุงด้วยยางรัดให้แน่น
๘. เจาะรูด้วยเข็มหมุด ๓๐ รู เพื่อให้อากาศกับเชื้อ
๙. นำไปวางในที่ร่ม อากาศถ่ายเท ประมาณ ๗ วัน สามารถนำไปใช้ได้

การใช้สารชีวภัณฑ์

- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๑๐๐ ลิตร กรองเอาเฉพาะน้ำ ฉีดพ่น
- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑๐ กรัม คลุกเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม ก่อนนำไปปลูก
- เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๓๐-๖๐ กรัม รองก้นหลุมก่อนปลูก
- เชื้อราบีวเวอเรีย ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร กรองเอาเฉพาะน้ำ ฉีดพ่น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๕ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ผักสวนครัว พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) มะเขือ พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๐-๕๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พริก พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๐-๕๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๔) ผักกวางตุ้ง พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๐-๕๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๕) มะพร้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๖) มะม่วง พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๒,๕๐๐ (ตัว)

๒.๒) กบ จำนวน ๒๐๐ (ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) หมูดำหมุยซาน จำนวน ๑๒ (ตัว)

๓.๒) ไก่ไข่ จำนวน ๑๓ (ตัว)

๓.๓) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๑๕ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย -

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า พืชผักสวนครัว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าแรงงาน เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าบริหารจัดการอื่นๆ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๑๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๙,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง พืชผักสวนครัว

เฉลี่ยรายได้วันละ ๔๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผักต่างๆ หน่อไม้

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๒๐๐ บาท/สัปดาห์

- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -
เฉลี่ยรายได้เดือนละ - บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ หมูดำหมุยซาน ปลานิล
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๕,๐๐๐ บาท/ปี
- ๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
- ๑) ตนเอง : เป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ได้บริโภคผักที่ปลอดภัย และจำหน่าย
 - ๒) เกษตรกรรายอื่นๆ : ได้รับความรู้ในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกผักปลอดภัย ไร้สารเคมี
แล้วนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ได้บริโภคผักที่ปลอดภัย
 - ๓) ชุมชน : เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นการทำเกษตรแบบปลอดภัยไร้สารเคมี เป็นมิตรกับชุมชน
และสิ่งแวดล้อม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

- ๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร
- ๑) การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เป็นการเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชวิธีการต่างๆ นำมาใช้ร่วมกันผสมผสานกันให้ถูกต้อง ถูกเวลาเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพพื้นที่ โดยใช้กลไกการควบคุมโดยศัตรูธรรมชาติ ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมกับศัตรูพืช เน้นความปลอดภัย เพื่อลดปริมาณศัตรูพืชในพื้นที่ ลดความเสี่ยงต่อคนและรบกวนสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด
 - ๒) การใช้สารชีวภัณฑ์
เป็นการนำความรู้ทางชีววิทยามาประยุกต์ใช้ในการผลิตทางการเกษตร โดยการนำสารชีวภัณฑ์มาใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สารชีวภัณฑ์ที่ใช้ ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา ใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคพืช และเชื้อราบิวเวอเรีย ใช้ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช
- ๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
- ๑) การอนุรักษ์ดิน
การใส่ปุ๋ยหมักในการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะต่อการปลูกพืช ปุ๋ยหมักเป็นแหล่งสารอินทรีย์ที่สำคัญ ช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ทำให้ดินร่วนซุย ระบายน้ำและอากาศได้ดี
 - ๒) การอนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ
การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้สารชีวภัณฑ์ ไม่ใช้สารเคมี ไม่ทำลายแมลงศัตรูธรรมชาติ ทำให้มีแมลงศัตรูธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืช

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ นอกเหนือจากปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. แล้ว ยังปฏิบัติงานในฐานะ อกม. ด้วย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรของชุมชน เป็นอย่างดี เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในพื้นที่ทำให้การทำงานด้านการเกษตรในชุมชนเป็นไปด้วยดี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ใช้ ศพก. หลักและ ศพก. เครือข่าย เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรที่สนใจ และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ การให้บริการเกษตรกรในด้านต่างๆ เช่น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหา โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ให้คำแนะนำในการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร การแจ้งข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลวิชาการให้เกษตรกรในพื้นที่รับทราบ เช่น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร การระบาดของศัตรูพืช การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลสู่เกษตรกร โดยการถ่ายทอดให้ความรู้แก่เกษตรกร ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ อบต. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้กับเกษตรกรที่สนใจ โดยเป็นวิทยากร และปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ให้เกษตรกรได้นำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทในฐานะประธาน ศพก. ระดับอำเภอ เป็นผู้ประสานเชื่อมโยง ศพก.หลัก ศพก.เครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ ทั้งใน และนอกพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานของ ศพก. เป็นไปด้วยดี

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- เป็นตัวแทนของเกษตรกรในพื้นที่ในการเข้าประชุมในบทบาทหน้าที่เป็นเสียงแทนเกษตรกร
- เป็นผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ สร้างรายได้ เพิ่มให้เกษตรกรในชุมชน
- ได้รับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อให้เกษตรกรในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมในหลายๆ ด้าน ทำงานด้วยจิตอาสาร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และมีตำแหน่งที่สำคัญๆ ได้แก่ ศพก. อกม. อสม. อพม. อพพร.

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน ให้อยู่ดี กินดี บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ พัฒนาคูหาที่ดิน กรมการข้าว กรมประมง บัณฑิตสหกรณ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำการเกษตรปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค สังคมสงบสุข มีความสุขที่ได้ช่วยเหลือสังคม

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

- นายวิฑูรย์ หอมนารี เกษตรอำเภอเวียงแหง
- นางสาวธนพร ณ เชียงใหม่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นายธีรภัทร จันทร์เขียว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
- นายดวงดี สันนิทา ประธาน ศพก. อำเภอเวียงแหง (เกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก)

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์ตามแบบถอดบทเรียน และติดตามการดำเนินงานของ ศพก. ผ่านกิจกรรมต่างๆ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- หัวข้อในบางหัวข้อ มีลักษณะคล้ายๆ กันทำให้เกิดการสับสนในการให้ข้อมูลของเกษตรกร และข้อมูลมีจำนวนมาก

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก

ภาคผนวก

รายชื่อศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของ ศพก.	กิจกรรม	ศพก. หลัก	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	หมู่ที่	ตำบล
1	นายดวงดีบ สันนิทา	เกษตรผสมผสาน	✓		✓	✓	2	เมืองแหง
2	นายศรีไพร เป็งยาวงษ์	เกษตรผสมผสาน		✓			1	เปียงหลวง
3	นายสมศักดิ์ อินทรีย์	เกษตรผสมผสาน		✓			4	เปียงหลวง
4	นายมนะนิตร์ ลำไผะระ	เกษตรผสมผสาน และไม้ผล		✓	✓		4	เปียงหลวง
5	นายประสิทธิ์ สุวรรณเลิศ	เกษตรผสมผสาน		✓			4	แสนไห
6	นายพลทัต ชิเม่อเกอร์	เกษตรผสมผสาน,เกษตรอินทรีย์		✓			1	เมืองแหง
7	นางสาวจันทรา หลวงคำ	เกษตรผสมผสาน		✓			2	แสนไห
8	นายบุญเลิศ ชันแก้ว	เกษตรผสมผสาน		✓			5	แสนไห
9	นางเฉลิมชัย โปธา	เกษตรผสมผสาน		✓			3	เมืองแหง
10	นางสาวธัญญ์ชนันท์ สกลปักษ์	ไม้ผล		✓			1	เปียงหลวง
11	นายบุญบัน ปินตา	เกษตรผสมผสาน		✓			4	เปียงหลวง
12	นายศรีวิทย์ ศรีบุญเรือง	ไม้ผล		✓			10	เมืองแหง
13	นางจินตนา พิมมาศ	เกษตรผสมผสาน และพืชผัก		✓			4	เมืองแหง
14	นางศุภรัตน์ ปวงแก้ว	เกษตรผสมผสาน		✓			3	เมืองแหง
15	นายกมล ปู่หลู่	เกษตรผสมผสาน,เกษตรอินทรีย์		✓			1	เมืองแหง
16	นายนิรันดร์ กำแพงแก้ว	เกษตรเชิงท่องเที่ยว		✓			4	เมืองแหง
17	นายอิสรภาพ คารมณกุล	ดินและปุ๋ย		✓		✓	2	เมืองแหง
18	ว่าที่ ร.ต.ศุภฤกษ์ ฝั้นมูล	เกษตรผสมผสาน		✓			2	เมืองแหง

❖ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.หลัก อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลเมืองแหง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายดวงดีบ สันนิทา
พิกัด : zone ๔๗ X : ๔๕๙๔๔๕ Y : ๒๑๖๕๐๙๖

รูปภาพ : แผนที่ ศพก.หลัก อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรกรต้นแบบ นายดวงดี สันนิทา)

❖ รายชื่อศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.เครือข่าย จำนวน ๑๗ ศูนย์

๑. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลเปียงหลวง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายศรีไพร เปงยาวงษ์
พิกัด : X ๔๖๑๑๓๙ Y : ๒๑๗๖๑๐๒ zone ๔๗

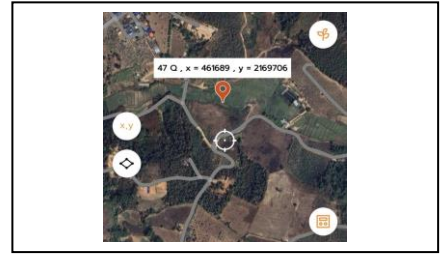
๒. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลเปียงหลวง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายสมศักดิ์ อินทรีย์
พิกัด : X ๔๖๓๗๑๖ Y : ๒๑๗๐๕๘๒ zone ๔๗

๓. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานและไม้ผลตำบลเปียงหลวง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายมนิตร์ ลำไพเราะ
พิกัด : X ๔๖๒๗๔๕ Y : ๒๑๗๒๘๗๐ zone ๔๗

๔. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแสนไห
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลแสนไห อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายประสิทธิ์ สุวรรณเลิศ
พิกัด : X ๔๖๑๖๙๐ Y : ๒๑๖๙๗๐๗ zone ๔๗

๕. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน และเกษตรอินทรีย์ตำบลเมืองแหง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายพลทัต ชีเม่อเกอร์
พิกัด : X : ๔๕๗๒๓๑ Y : ๒๑๖๕๔๗๔ zone ๔๗

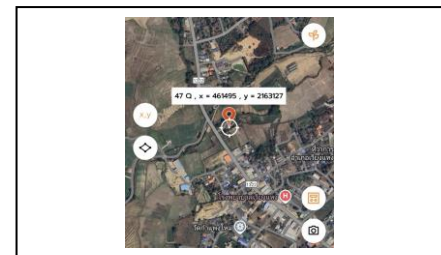
๖. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแสนไห
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลแสนไห อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นางสาวจันทรา หลวงคำ
พิกัด : X ๔๕๙๖๘๒ Y : ๒๑๗๒๔๕๔ zone ๔๗

๗. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแสนไห
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลแสนไห อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายบุญเลิศ ชันแก้ว
พิกัด : X ๔๖๐๕๒๒ Y : ๒๑๖๗๕๓๐ zone ๔๗

๘. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลเมืองแหง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นางเฉลิมชัย โปธา
พิกัด : X ๔๖๑๔๙๕ Y : ๒๑๖๓๑๒๗ zone ๔๗

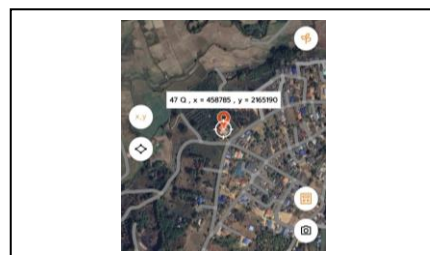
๙. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ไม้ผลตำบลเปียงหลวง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นางสาวธัญญ์ชนัญ สกลปักษ์
พิกัด : X ๔๖๑๖๒๗ Y : ๒๑๗๘๖๘๓ zone ๔๗

๑๐. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลเปียงหลวง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายบุญปั่น ปินตา
พิกัด : X ๔๖๓๔๙๙ Y : ๒๑๗๕๕๐๖ zone ๔๗

๑๑. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ด้านค้าไม้ผลตำบลเมืองแหง
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายศรีวิทย์ ศรีบุญเรือง
พิกัด : X ๔๕๘๗๘๖ Y : ๒๑๖๕๑๙๑ zone ๔๗

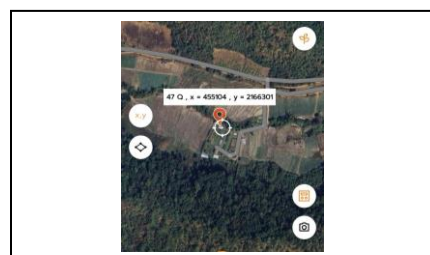
๑๒. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสานและพืชผัก
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นางจินตนา พิมมาศ
พิกัด : X ๔๖๓๐๐๔ Y : ๒๑๖๑๙๐๙ zone ๔๗

๑๓. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นางสุลิตัน ปวงแก้ว
พิกัด : X ๔๖๒๑๗๐ Y : ๒๑๖๓๔๒๑ Zone ๔๗

๑๔. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน และเกษตรอินทรีย์
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายกมล ปู่หลู่
พิกัด : X ๔๕๕๑๐๕ Y : ๒๑๖๖๓๐๑ zone ๔๗

๑๕. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรเชิงท่องเที่ยว
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายนิรันดร์ กำแพงแก้ว
พิกัด : x ๔๖๑๙๐๔ Y : ๒๑๖๒๔๓๙ zone ๔๗

๑๖. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : นายอิสราภพ คารมณกุล
พิกัด : X ๔๖๐๓๑๖ Y : ๒๑๖๔๙๑๑ zone ๔๗

๑๗. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานและปศุสัตว์
ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
เกษตรกรเจ้าของศูนย์ : ว่าที่ ร.ต.ศุภฤกษ์ ฝั้นมูล
พิกัด : X ๔๖๑๘๗๒ Y : ๒๑๖๕๙๕๕ zone ๔๗

สารชีวภัณฑ์

➤ เชื้อราไตรโคเดอร์มา

การผลิตและขยาย

• วัสดุ/อุปกรณ์เบื้องต้น

ข้าวสารเจ้า
(ไม่มีขดหรือเชื้อราปนเปื้อน)

ถุงพลาสติกทาบร้อย
(ขนาด 8X12 นิ้ว)

พริกขี้หนู
(ตะขาคด ไม่เป็นสนิม)

หัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา

ลังถึง

บีกเกอร์

น้ำสะอาด

ยางรัด

เครื่องชั่ง

ตู้แช่แข็ง

แอลกอฮอล์ 70%

● ขั้นตอนการผลิตและขยาย

1. ใส่ข้าวสาร 200 กรัมในถุงพลาสติก + เติมน้ำสะอาด 90 ซีซี. ขยำข้าว รัดยาง ใช้เข็มเจาะได้ยางรัด 1 รู

2. นึ่งในลังถึง 30-45 นาที (นับเวลาจากน้ำเดือด) นำออกมาผึ่งให้เย็น ขยำข้าวให้ร่วน

3. พ่นแอลกอฮอล์ที่มีเชื้อราไตรโคเดอร์มา 10-15 เมล็ด(1ขวดใส่ได้ 80-100ถุง) รัดยางขยำถุงข้าวให้ทั่ว เจาะรู 15-20 รู ได้ยางรัด

บ่มเชื้อราในร่ม
มีแสงสว่างเพียงพอ
และอากาศถ่ายเท
5-7 วันนำไปใช้ได้

- **วิธีการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา**

พืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ

๑. คลุกเมล็ดก่อนปลูก

๒. ผสมเชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กก. รำอ่อน ๕ กก. ปุ๋ยหมัก ๔๐ กก. หว่านลงดินระยะก่อนปลูก ระยะกล้า ระยะออกดอก และระยะติดผล ในช่วงพืชปกติทุก ๑๔ วัน และช่วงระยะการระบาดของโรค ทุกๆ ๕-๗ วัน

๓. ผสมน้ำฉีดพ่นเชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กก. ต่อ น้ำ ๑๐๐ ลิตร ฉีดพ่นน้ำเชื้อลงดินหรือบนส่วนของต้นพืชได้ทุกระยะ

ไม้ผล- ไม้ยืนต้น

๑. ผสมเชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กก. รำอ่อน ๕ กก. ปุ๋ยหมัก ๔๐ กก. คลุกเคล้าให้เข้ากัน หว่านรองกันหลุมก่อนปลูก และหว่านได้ทรงพุ่มบิลละ ๓-๔ ครั้ง

๒. ผสมน้ำเชื้อสดฉีดลงดิน พ่นน้ำเชื้อสดบนต้นพืช ทุกๆ ๑-๒ เดือน ในช่วงปกติ หรือทุก ๗-๑๐ วัน ช่วงการระบาด พ่นลงดิน บิลละ ๓-๔ ครั้ง ช่วงที่ดินมีความชื้น

นาข้าว

๑. แช่เมล็ดก่อนหว่าน

- แช่เมล็ดข้าวในน้ำและบ่มตามกระบวนการ จากนั้นจึงนำข้าวมาแช่สปอร์ไตรโคเดอร์มา อัตราเชื้อสด ๑ กก./น้ำ ๑๐๐ ลิตร แช่ นาน ๑๕- ๓๐ นาที ก่อนหว่าน หรือลดกระสอบเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. ผสมน้ำปล่อยเข้านา ใช้เชื้อสด ๒ กิโลกรัม / ไร่

๓. ผสมน้ำฉีดพ่นในนาข้าว ใช้เชื้อสด ๑ กิโลกรัม/น้ำ ๑๐๐ลิตร ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นระยะข้าวตั้งท้อง และข้าวออกรวงได้ ๕-๑๐ %

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดเชียงใหม่

➤ เชื้อราบิวเวอเรีย

การผลิตและขยาย

• วัสดุ/อุปกรณ์เบื้องต้น

ข้าวสารเจ้า
(ไม่มีมอดหรือเชื้อราปนเปื้อน)

ถุงพลาสติกทึบร้อน
(ขนาด 8X12 นิ้ว)

เข็มหมุด
(สะอาด ไม่เป็นสนิม)

น้ำสะอาด

ยางรัด

เครื่องชั่ง

หัวเชื้อราบิวเวอเรีย

ลังถึง

บีกเกอร์

แอลกอฮอล์ 70%

ตู้แช่แข็ง

• ขั้นตอนการผลิตและขยาย

1. ใส่ข้าวสาร 200 กรัมในถุงพลาสติก + เติมน้ำสะอาด 60 ซีซี ขยำข้าว รัดยาง ใช้เข็มเจาะไต่ยางรัด 1 รู

2. นึ่งในลังถึง 30-45 นาที (นับเวลาจากน้ำเดือด)

3. นำออกมาพักให้เย็น ระหว่างนี้ขยำข้าวให้ร่วน

4. พ่นแอลกอฮอล์ที่มีเชื้อราบิวเวอเรีย 10-15 เมล็ด (1 ขวดใส่ได้ 80-100ถุง) ในถุงข้าวที่เย็น รัดยางขยำถุงข้าวให้ทั่ว เจาะรู 15-20 รู ไต่ยางรัด

5. บ่มในที่ที่มีแสงสว่าง และอากาศถ่ายเท บ่มเป็นเวลา 7-10 วัน จึงนำไปใช้ได้

- **วิธีในการนำไปใช้**

ใส่ทางดิน

ใช้เชื้อราอัตรา ๑๐๐ กรัม (๑-๒ กำมือ) ต่อดังตารางเมตร

๑. ไม้ผล ใช้กำจัดแมลงวันผลไม้ โรยเชื้อราให้รอบโคนต้นบริเวณทรงพุ่ม พรวนดินกลบ หรือใช้วัสดุอื่นคลุม เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง เศษพืช ฯลฯ เพื่อป้องกันแสงแดด ใส่ซ้ำ ทุก ๒ สัปดาห์
๒. พืชผัก หลังจากเตรียมดินเสร็จ โรยเชื้อราแล้วคลุกเคล้าลงดิน ก่อนหว่านกล้า หรือย้ายปลูก

พ่นทางใบ

ใช้เชื้อราอัตรา ๑ ถัง (๒๐๐ กรัม) ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร หลังผสมเสร็จจะเห็นว่าเชื้อราจะลอยอยู่บนผิวน้ำ จึงต้องใส่สารจับใบ หรือน้ำยาล้างจาน คนให้สปอร์เชื้อราหลุดจากวัสดุเลี้ยงเชื้อละลายลงในน้ำ กรองวัสดุเลี้ยงเชื้อออก นำไปฉีดพ่น โดยพ่นใต้ใบพยายามให้ถูกตัวแมลง ควรพ่นเวลาเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงแสงแดด พ่นอย่างสม่ำเสมอ ทุก ๒ สัปดาห์ หากต้องการฉีดพ่นในพื้นที่กว้างๆ สามารถเพิ่มอัตราส่วนการผสมได้ แต่ให้ผสมเชื้อรากับน้ำในปริมาณน้อยๆ ก่อน เมื่อกรองได้สารละลายเชื้อราแล้ว จึงจะผสมน้ำให้ครบตามอัตราส่วน

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดเชียงใหม่